

La Model, memòria cívica i democràtica

La lluita per les llibertats i els drets socials

Ateneu de Rubí (Aula d'Extensió Universitària)

20 de setembre 2017

Domènec Martínez, **Associació catalana d'expresos polítics del franquisme**

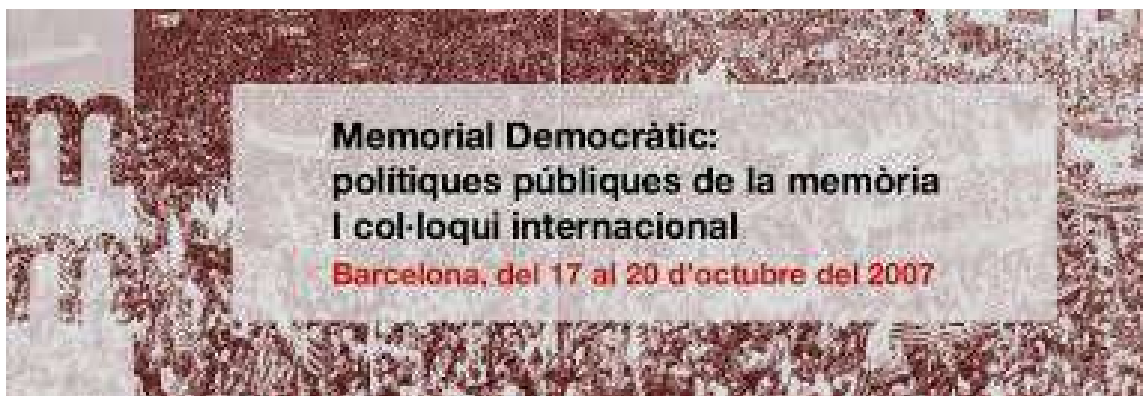
ASSOCIACIÓ CATALANA D'EXPRESOS POLÍTICS DEL FRANQUISME

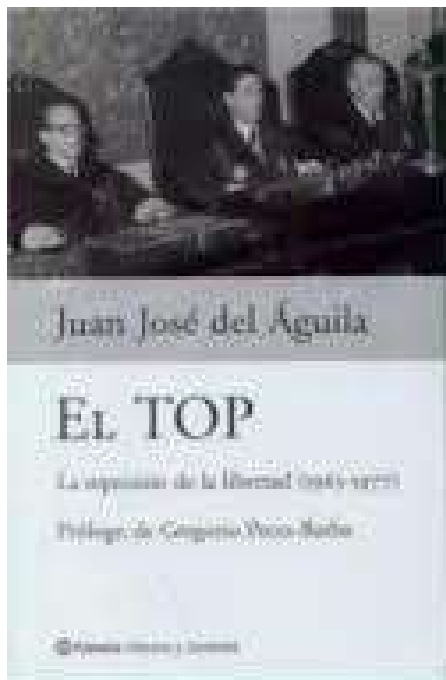
Associació Catalana d'Expresos Polítics (ACEP) és una entitat fundada a Barcelona el 18 de febrer de 1975 per Joan Colomines Puig, Agustí de Semir, Joan Antoni Cuadrado i Diago i Antonio Campos, amb signatures de suport de Jordi Carbonell, Manuel Vázquez Montalbán, Jordi Conill, Miquel Núñez González, Joaquim Boix, Catalina Juàrez, Maria Assumpta Cabré, Francisco Garcia Nieto i Adoni González, seguits de 1.800 signatures més avalant la petició de legalització de la societat. Fou legalitzada finalment el 27 de febrer de 1976

L'associació treballa per la recuperació de la memòria històrica col·lectiva referida a totes aquelles persones que van lluitar contra el franquisme pel restabliment de la democràcia.. El 2001 va rebre la Medalla d'Honor de Barcelona i el 2003 va rebre la Creu de Sant Jordi.

22 abril 2002, Liceu de Barcelona, Declaració per a un Memorial Democràtic

Confirmada la pena para un estudiante perteneciente al partido comunista

Han sido desarticulados subversivos, comandos y aparatos de agitación y

Fueron puestos a disposición judicial setenta y tres personas

Recurso ante el Supremo contra una sentencia del T.O.P.

Madrid, 11. (De nuestra Redacción) Hecla las ocho y media de la tarde de marzo de 1972, en la barcelonesa ronda de San Antonio, a la altura de la calle Marcos y en su sentença...

MEMÒRIA I JUSTÍCIA

CONTRA LA IMPUNITAT I L'OBLIT

dimarts 1 de març de 2011, acte a l'Auditori Sala Oriol Martorell a les 19 h C/ Lepant, 150 BARCELONA

Amb la col·laboració de **L'AUDITORI**

CONVOCA: ASSOCIACIÓ CATALANA D'EXPRESOS POLÍTICS DEL FRANQUISME

Intervindran

Juan José del Aguila, magistrat, autor del llibre "EL TOP, las sentencias, los procesados, los hechos y las razones político-jurídicas de las condenas."

Carles Vallejo, treballador de la SEAT represaliat pel TOP i president del Memorial dels Treballadors de la SEAT.

Francesc Casares, advocat laboralista i defensor davant del TOP.

Marcos Ana, pres polític durant 23 anys i responsable del CISE (Solidaritat des de París amb els presos polítics)

Ada Colau, activista dels moviments socials.

Enric Pubill, president de l'Associació Catalana d'Expressos Polítics del Franquisme.

Actuacions musicals de **Pau Alabajos** i **Joan Isaac**.

Presenta: **Ester Formosa**.

De 1904 Monarquia Alfons XII, Dictadura de Primo de Rivera, II República, Guerra Civil, Dictadura franquista, Transició i Democràcia **fins 2017**

Una història centenària acollint persones molt diverses: obrers, dirigents sindicals, polítics, estudiants, capellans, delinqüents, homosexuals.

Sense oblidar **les dones entre 1955/1965.**

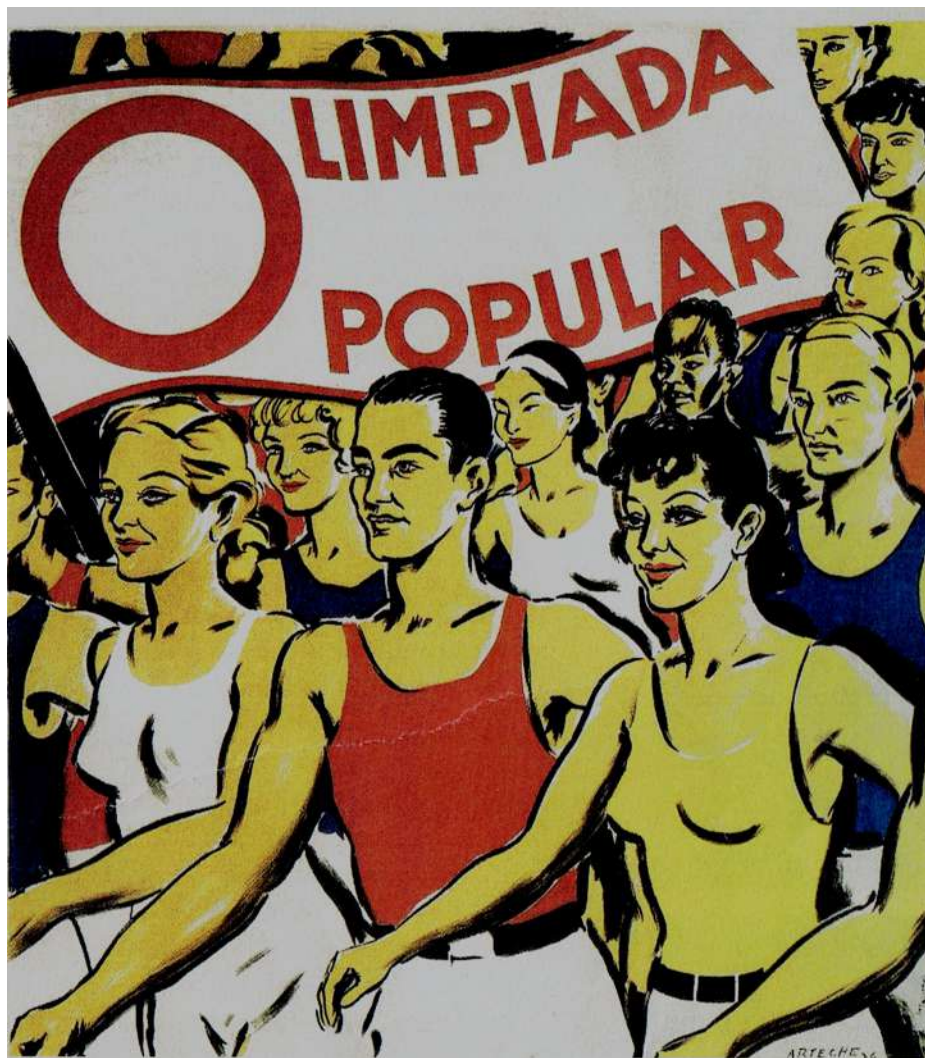
Un espai amb **moltes històries**, algunes d'elles molt cruels: 23 persones executades a garrot vil, espai d'oprobri i crueltat. 40 executats a La Model

“**La Model** no ha estat modèlica com tampoc ho ha estat la història de Barcelona i de Catalunya al llarg d’aquests 113 anys. La Model ha estat sempre reflex i expressió de la realitat política i dels canvis de règim. Dictadura Primo de Rivera, Segona República, 1936, temps de guerra. Però la **massificació i la ignomínia va arribar el 1939**, amb la victòria de Franco (població reclusa a tot l’estat 550.000 persones). La Model **un símbol de la repressió i un emblema de la memòria democràtica.**” Agustí Alcoberro, comissari de *La Model ens parla*.

“Les relacions entre presó i societat són múltiples i complexes, el seu tancament **una bona oportunitat per reflexionar col·lectivament** i repensar aquesta institució al llarg dels seus 113 anys de funcionament.” L’exposició **no ens parla** dels càstigs, pallisses, violència, massificació per als **milers de militants republicans, anarquistes, socialistes i comunistes dels anys 40 i 50. Tampoc als anys 60 i 70, quan es va omplir d’obriers, estudiants, antifranquistes (PSUC i extrema esquerra)**; els protagonistes anònims de la Model són absents.” Manel Risques.

Historiador

“Els militants del PSUC –sigla que sorprenentment no apareix escrita ni un sol cop-. La **Model va recloure preses polítiques i comunes entre el 1955 i el 1963** (tancament de les Corts i inauguració de la Trinitat). També les mares, esposes i filles de pres han estat víctimes. **No mereixien, de nou, el càstig de l’oblit.**” César Lorenzo, Historiador

HOMENATGE A
L'OLIMPIADA
POPULAR
DE BARCELONA
1936 INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA
 DE CATALUNYA (INEFC)
 BARCELONA, 19 DE JULIOL DE 2017

LA HISTÒRIA

L'any 1936 Berlín es preparava per acollir uns Jocs Olímpics que Hitler va utilitzar per fer propaganda del nazisme, el militarisme i la discriminació racial. Molta gent no estava d'acord en el fet que l'esperit olímpic fos utilitzat així, i per això van promoure uns jocs alternatius, que es van anomenar Olimpíada Popular i que havien de començar a Barcelona el 19 de juliol de 1936.

L'Olimpíada Popular era un crit en favor de la pau al món i de la igualtat dels drets de les persones, en favor de la participació de les dones en l'esport, i que volia mostrar la diversitat cultural de la humanitat.

Va ser organitzada per entitats esportives catalanes, els governs de les repúbliques francesa i espanyola i la Generalitat de Catalunya, amb el suport de comitès de diversos països. Lamentablement, el dia de la inauguració els esportistes es van trobar amb l'aixecament feixista i l'esclat de la Guerra Civil. D'aquesta manera, l'Olimpíada que promovia la pau va ser aixafada per la guerra i no es va poder celebrar.

Per això és de justícia que avui recordem aquella Olimpíada oblidada, que volia situar Barcelona i Catalunya al capdavant dels qui s'oposaven al nazisme.

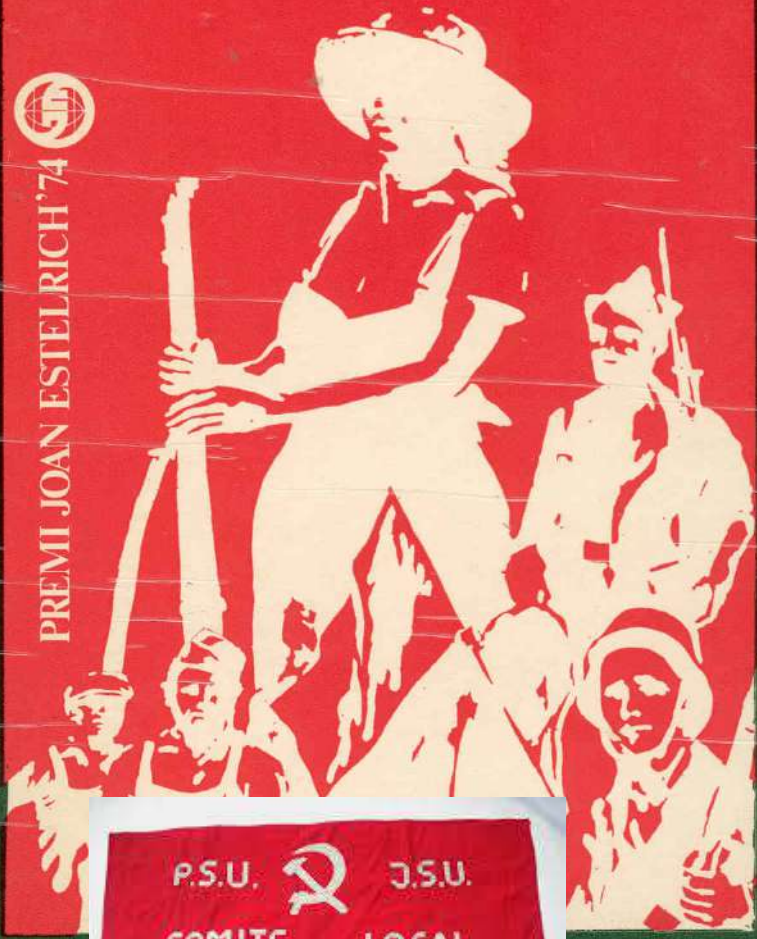
Teresa Pàmies
Quan érem Capitans

(Memòries d'aquella guerra)

DOPESA

PREMI JOAN ESTELRICH '74

P.S.U.

J.S.U.

COMITE

LOCAL

DE

MILICIAS ANTIFASCISTAS

RUBI

Gregorio López
Raimundo, Francesc
Boix i Maria Salvo

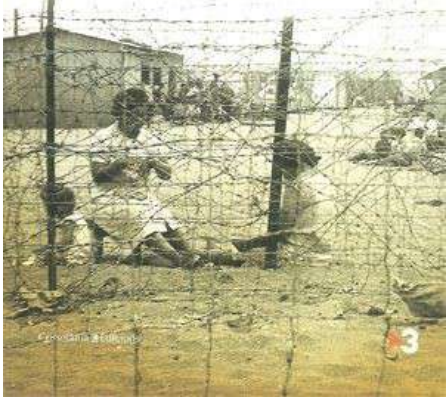
JSUC, 1936...

La defensa de la
legalitat republicana i la
lluita contra el feixisme
i la dictadura,
**assignatura pendent a
les escoles....**

CAMP D'ARGELERS 1939-1942

FELIP SOLÉ - GREGORY TUBAN

#CATALUNYALLIBERTAT

VOL VIURE EN

Antics soldats i fills de soldats republicans a Argelers (esquerra). Acte final de la jornada (a dalt). Descobriment de la placa en memòria dels catalans morts ■ PAU LANAO

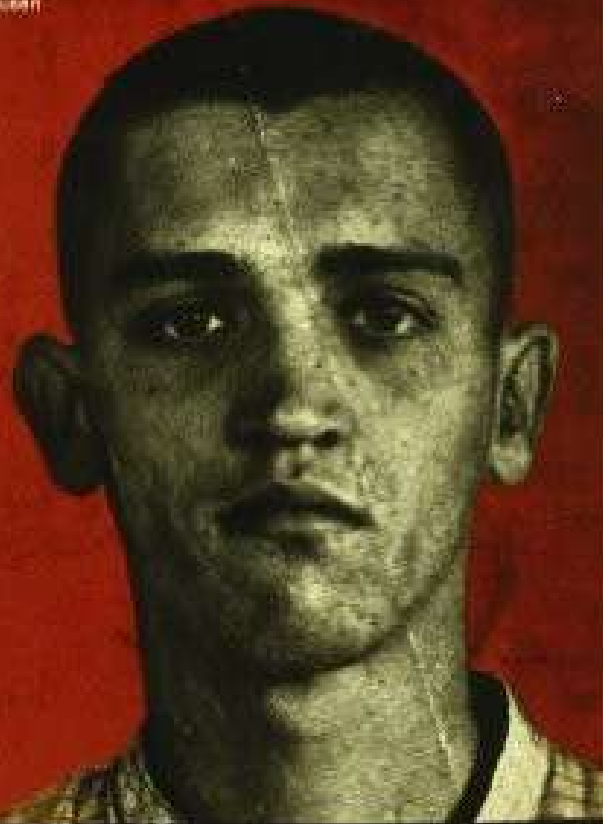

**Neus Català i Montserrat Roig:
"Els catalans als camps nazis"**

Francesc Boix, el fotògraf de Mauthausen

Fotografies de Francesc Boix
i dels seus captius en el camp de Mauthausen

Benito Bermejo

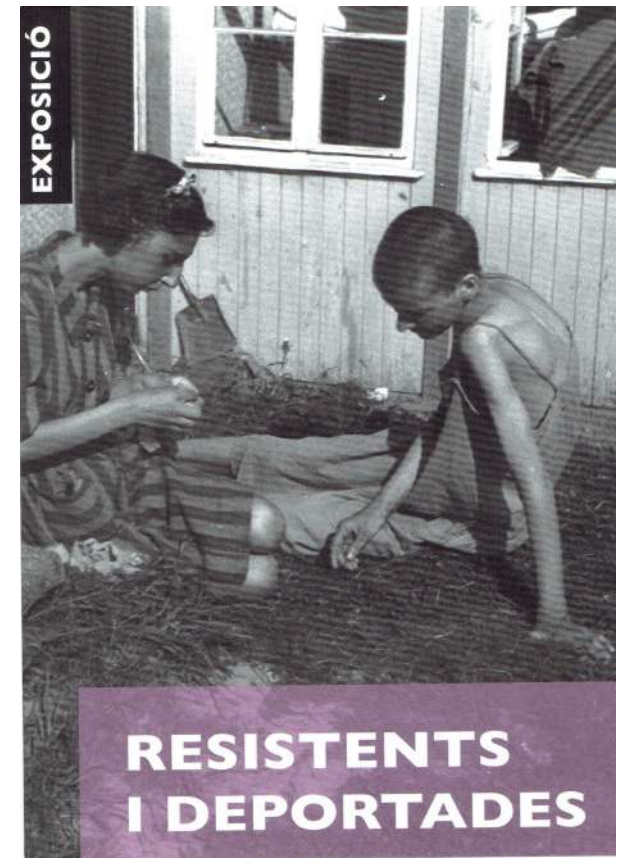
K.L. MAUTHAUSEN 51
1941

SP BOIX

La Magrana

Francisco Boix militante de las **Juventudes Socialistas Unificadas de Cataluña**, que durante la Guerra Civil actuó como fotógrafo de la revista Juliol y en 1938 combatió en la 30.ª División del Ejército de la República Española. En febrero de 1939 se exilió en Francia y fue internado en los campos de Vernet d'Ariège y de Septfonds. De allí salió para formar parte de una Compañía de Trabajadores extranjeros, integrada en el Ejército francés.

En mayo de 1940, como muchos españoles, cayó prisionero de las fuerzas alemanas que invadían Francia. Enviado al Campo de concentración de Mauthausen-Gusen, donde murieron dos tercios de los más de 7.000 españoles allí internados. Tras su liberación en Mauthausen, Boix trabajó en Francia como reportero gráfico para la prensa cercana al Partido Comunista Francés (L'Humanité, Ce Soir, Regards). **Falleció en París a la edad de 30 años**, probablemente debido a una enfermedad renal relacionada con su periodo en Mauthausen.

El proper Ple de l'Ajuntament..., una moció per retre un homenatge als **11 veïns i veïnes de Rubí** que van ser deportats a camps de concentració nazis. Taula de la Memòria Històrica amb participació d'entitats i associacions locals.

Projecte Stolpersteine, que relaciona art i memòria. Es tracta d'una iniciativa que compta amb la participació de l'artista alemany Gunter Demnig, qui realitza unes **llambordes commemoratives** en memòria de cadascuna de les víctimes del nazisme. Més de 1.800 municipis europeus s'han sumat a la iniciativa i ja hi ha prop de 60.000 stolpersteine a tota Europa.

Lluita
 Organ del Partit Socialista Unificat de Catalunya
 Dimecres, 14 de febrer de 1938. Edició número 104. Preu: 10 cèntims.

**Angel CARRERO, Pere VALVERDI
 J. PUIG-PIDEMUNT i Nùmen MESTRES
 han estat executats**

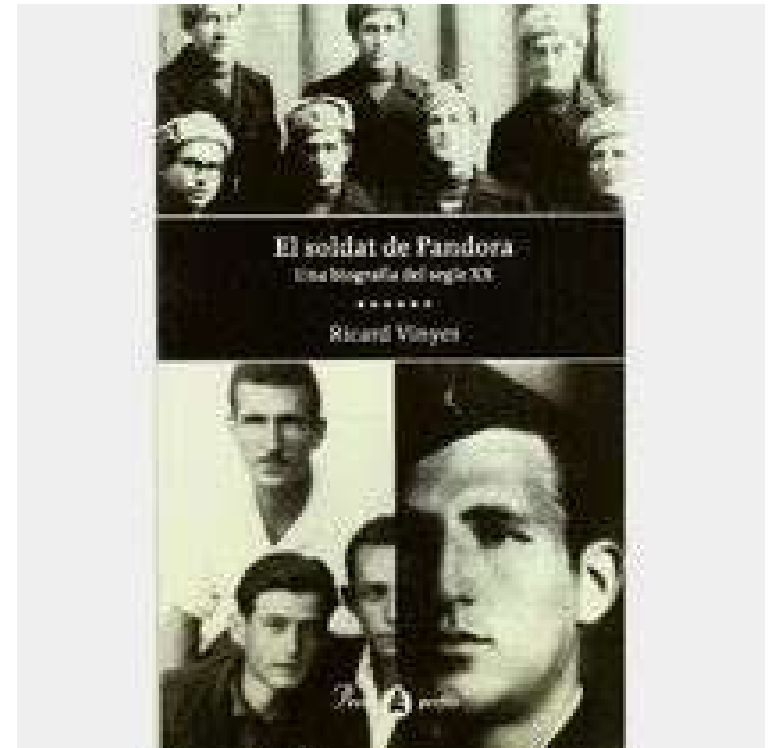
Angel CARRERO

Pere VALVERDI

J. PUIG-PIDEMUNT

1937
 Sebastiaà Piera
 Tàrraga, Catalunya, España

2008
 Sebastiaà Piera
 Ajaccio, Còrsega, França

1.717 afusellaments feixistes a
EL CAMP DE LA BOTA
 1939-1952

CONTRA L'OBLIT
 concentració cívica
 amb encesa d'espelmes

22 juliol 2010 - 19'30h

Monument Fraternitat
 Fòrum de les Cultures
 Barcelona

Organitzada per:
 Plataforma Contra la Impunitat
www.contraalimpunitat.tk contraalimpunitat@gmail.com

Metro: L4 El Maresme-Fòrum
 Tram: Besòs T4
 Bus: 7-38-41-43-141
 Sortida Ronda Litoral 25, Port Fòrum Sant Adrià

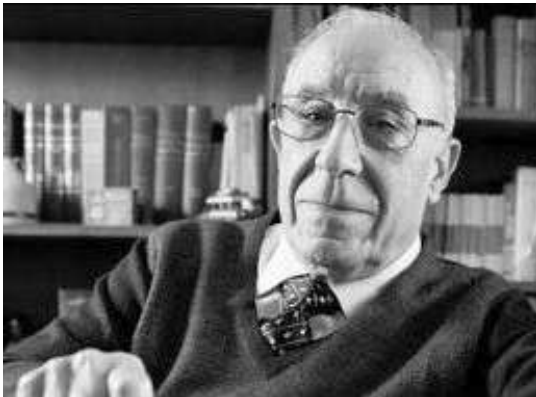

Campagne d'Aide pour la libération de
LOPEZ RAIMUNDO et de **TOUS** les patriotes espagnols
emprisonnés dans les geôles de Franco !
● ASSOCIATION FRANCE - ESPAGNE ●

Grégorio **LOPEZ RAIMUNDO**

Mis manos: mi capital

PSUC

mi partido

Presentació de la biografia de
Ullis Martí Bielso:

**Un d'entre tants.
Memòries
d'un home amb sort.**

L'Òmnium Cultural de Barcelona

LA RIUADA DEL 62 A TERRASSA

L'abans i el després de la ciutat

HISTÒRIA DE RUBÍ(Riuada)

Rubí va perdre gairebé tota la seva agricultura a la tardor del 1962 quan unes violentes riuades, causades per unes pluges que el 25 de setembre van registrar 182 litres en 24 hores a la Mola i varen provocar greus inundacions amb milers de víctimes i la conseqüent destrucció dels barris construïts en precari a la llera de la riera. Des d'aleshores només subsisteixen alguns rodals de cereals i vinya.

A Terrassa, les activitats i lluites dels anys 50, organitzades per l'accés a l'aigua, el corrent elèctric o el clavegueram, de manera clandestina o en aparença espontània, **evidenciava l'existència d'un moviment veïnal**

“Immediatament després de les riuada, es produí la confluència silenciosa i clandestina entre els sectors progressistes i antifranquistes, d’una banda, i els populars, d’altra; el cas de Ca n’Anglada és emblemàtic, car es produí un treball conjunt de l’Associació de Veïns entre militants del nacionalisme català moderat (UDC), l’església progressista i els comunistes del PSUC.”

*“El moviment veïnal terrassenc, en el seu origen, té un marcat caràcter de classe, tant quantitativament com qualitativament: sorgeix als barris obrers d’immigrants de la perifèria de la ciutat i els seus fundadors i components són majoritàriament treballadors. (...) **La interrelació entre el moviment obrer i el veïnal és directa (...) lligats al PSUC, a tots dos àmbits.**”*

Conté
CD + DVD

L'aiguat del 1962, 50 anys després

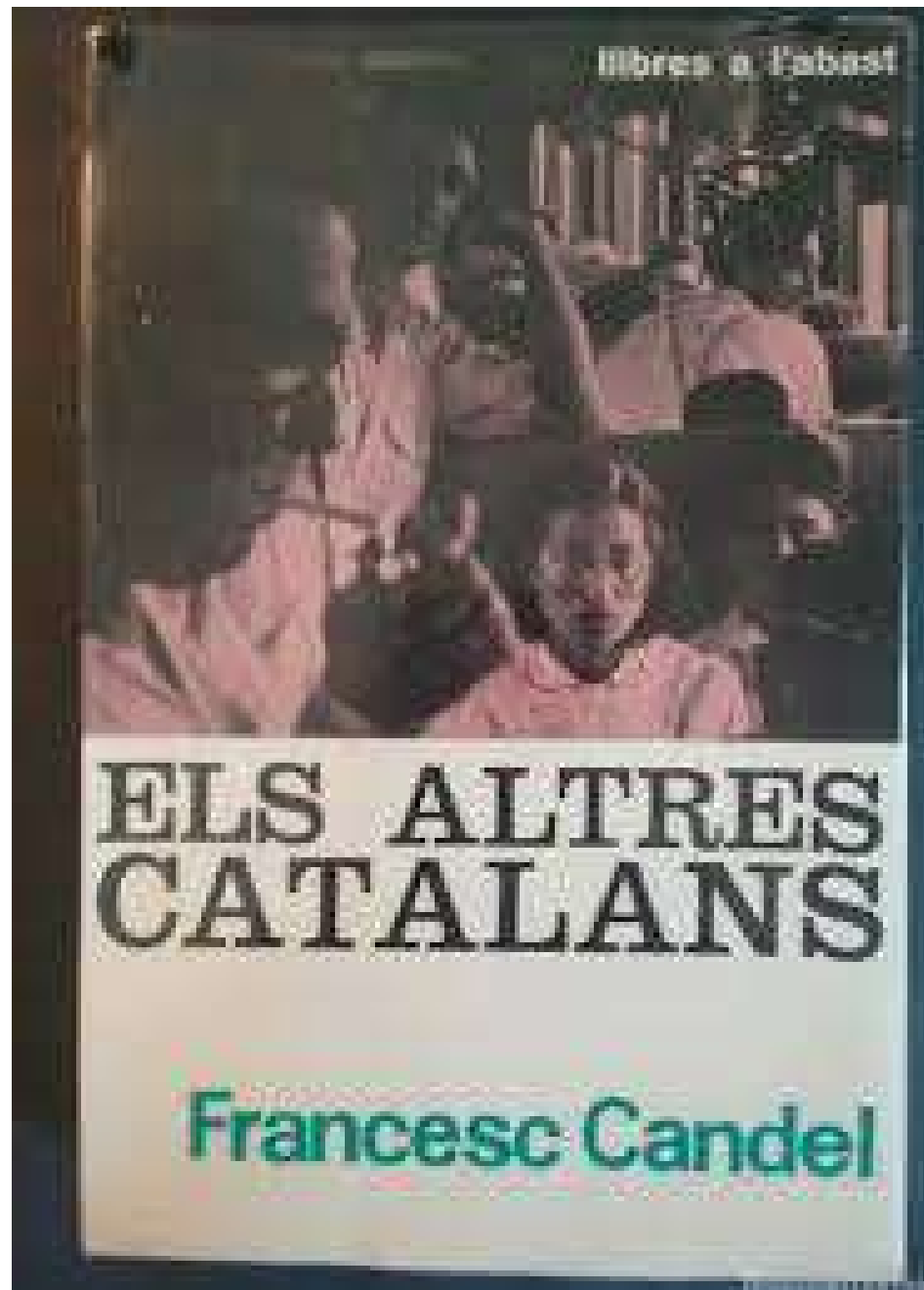
*Jaume Aulet, Sílvia Cabezas, Francesc Clua,
Ana Fernández, Marc Ferrer, Enric Frigola,
Maria del Carme Llasat, Manuel Màrquez,
Albert Masó, Oscar Masó, Francesc Mauri,
Lourdes Plans, Ferran Pont i Llorenç Puig*

“El moviment veïnal terrassenc, com el català, és fill de la immigració, així, l’any 1965, la meitat dels terrassencs no havia nascut a Catalunya”

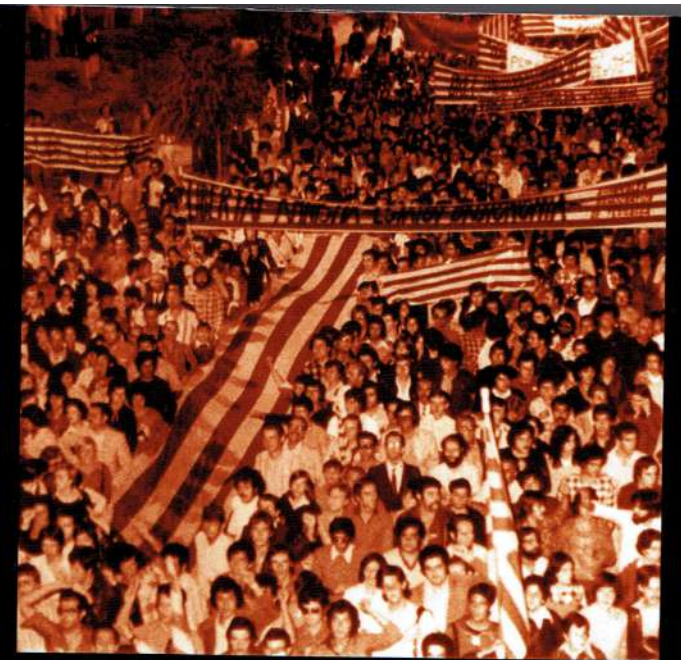
Autoconstrucció, el barraquisme i els habitatges col·lectius (a la perifèria) públics o privats. Especulació, manca de serveis i equipaments, manca de trama urbana, corrupció i explotació. La dictadura i els seus suports.

El moviment veïnal, obrer i antifranquista, va fent camí als barris tal com ho recullen els **informes de les autoritats franquistes**: *“la labor subversiva en el barrio son múltiples. Confluyen los trabajadores con los problemas de las empresas, los jóvenes con los de la educación y los vecinos con los problemas de urbanismo, escolarización, sanitarios, transportes, mercados, etc. La mentalización es común. Todos viven los problemas de todos y la acción subversiva prospera en progresión geométrica”*.

Terrassa la Roja, és parlar de Juan Martínez, dirigent de la construcció, de López Neiro, líder de la AEG, de Cèlia García López, la més votada a les eleccions sindicals de 1966 (*han ganado los colorados*), a Fontanals, o Cipriano García, la persona amb més autoritat i capacitat a les assemblees de CCOO de Terrassa. Tèxtil i metall. Teníem una bona escola.

Conté CD

Combat per la llibertat

Memòria de la lluita antifranquista a Terrassa (1939-1979)

*Josep Lluís Lacueva i Moreno
Manuel Màrquez i Berrocal
Lourdes Plans i Campderrós*

Carmen
Molinero

Catedrática
d'Història
Contemporània
UBA

Ajuntament de
Barcelona,
Diada Nacional
2016

Anem a pams. La nova classe obrera no va restar marginada de la vida política opositora, al contrari, en va esdevenir un dels motors principals. La magnitud que va assolir la mobilització dels treballadors no hauria estat possible sense una base organitzativa que assegurés l'articulació de les reivindicacions. I, als anys seixanta, van ser les Comissions Obreres (CCOO) l'instrument que va esdevenir essencial per a la consolidació del moviment obrer. Les CCOO de Barcelona es van crear formalment el 20 de novembre del 1964, però l'element més rellevant des de la perspectiva que aquí es tracta va ser la formació el 1967 de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CONC), plataforma que mostrava l'atenció que el moviment dels treballadors atorgava a la qüestió nacional. Cipriano García va tenir un paper fonamental en aquest procés. La seva figura era representativa d'una part important del moviment obrer català durant el franquisme, de molts sindicalistes i antifranquistes que eren i són encara anònims per a la majoria [...]. Cipriano García formava

Treball, la defensa de la llengua

En la mort de l'Enric Vives

Joan Busquet

Ex-director de Treball

Octubre de 2013

El 5 d'octubre va morir a Barcelona l'Enric Vives Edo, als 86 anys, i uns quants amics i antics companys del PSUC, commoguts i apesarat, vam acompanyar la seva germana Josefina a l'acte de comiat.

L'Enric va ser un dels molts herois anònims de la lluita antifranquista, un d'aquells **militants** abnegats i indispensables que feien funcionar els partits clandestins durant la dictadura, s'hi jugaven la pell i no tenien la dubtosa recompensa de participar, per raons de seguretat òbvies, en la vida política de les organitzacions ni l'extraordinària compensació de la relació d'afecte i amistat amb els seus companys de lluita.

Militant de primera hora, des de començaments dels anys cinquanta, l'Enric va patir, com **milers** de comunistes i progressistes, la detenció i l'empresonament, i no va renunciar mai a posar la seva notable intel·ligència al servei de la causa de la democràcia. Era un home íntegre. El que

Salvador Alsius

TV3

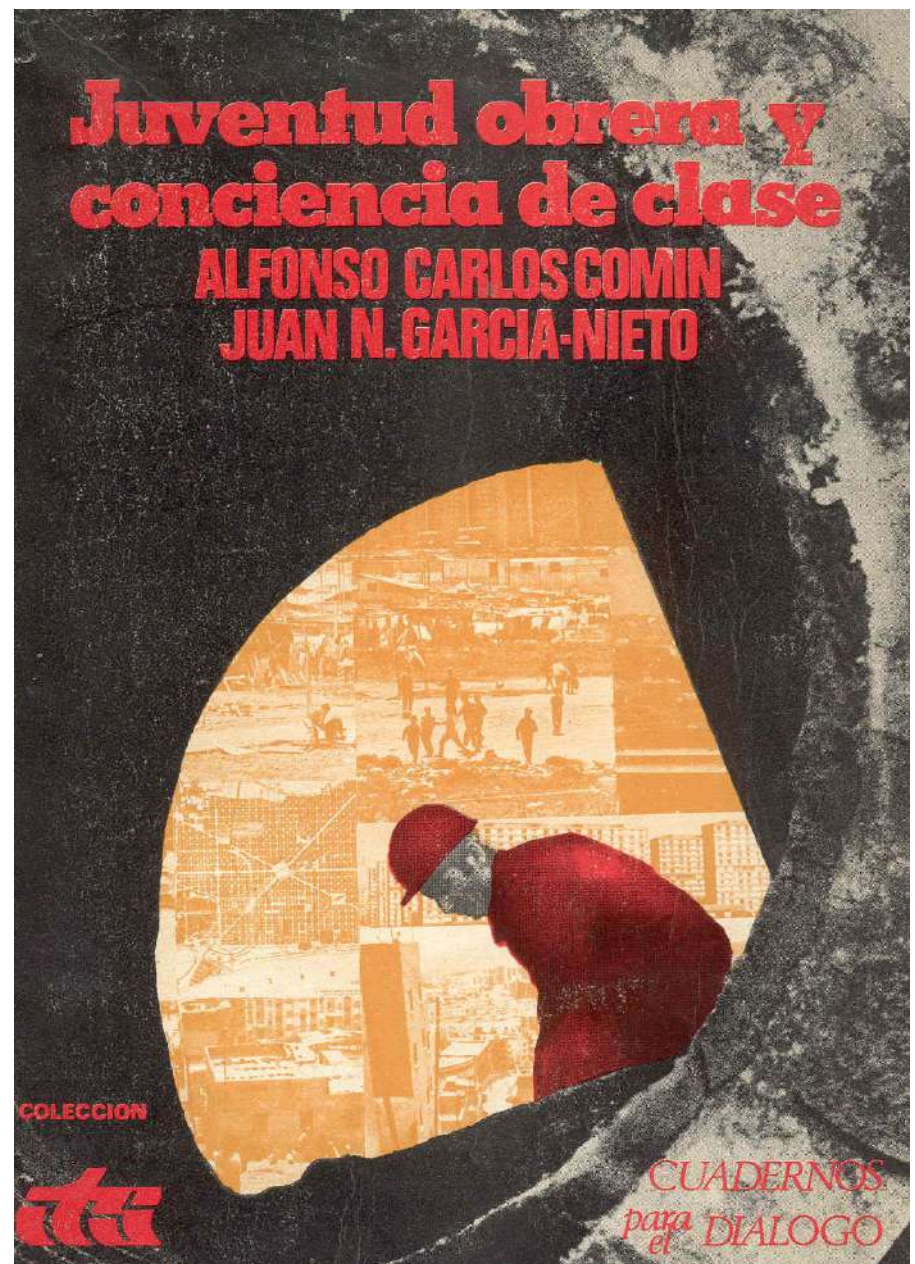
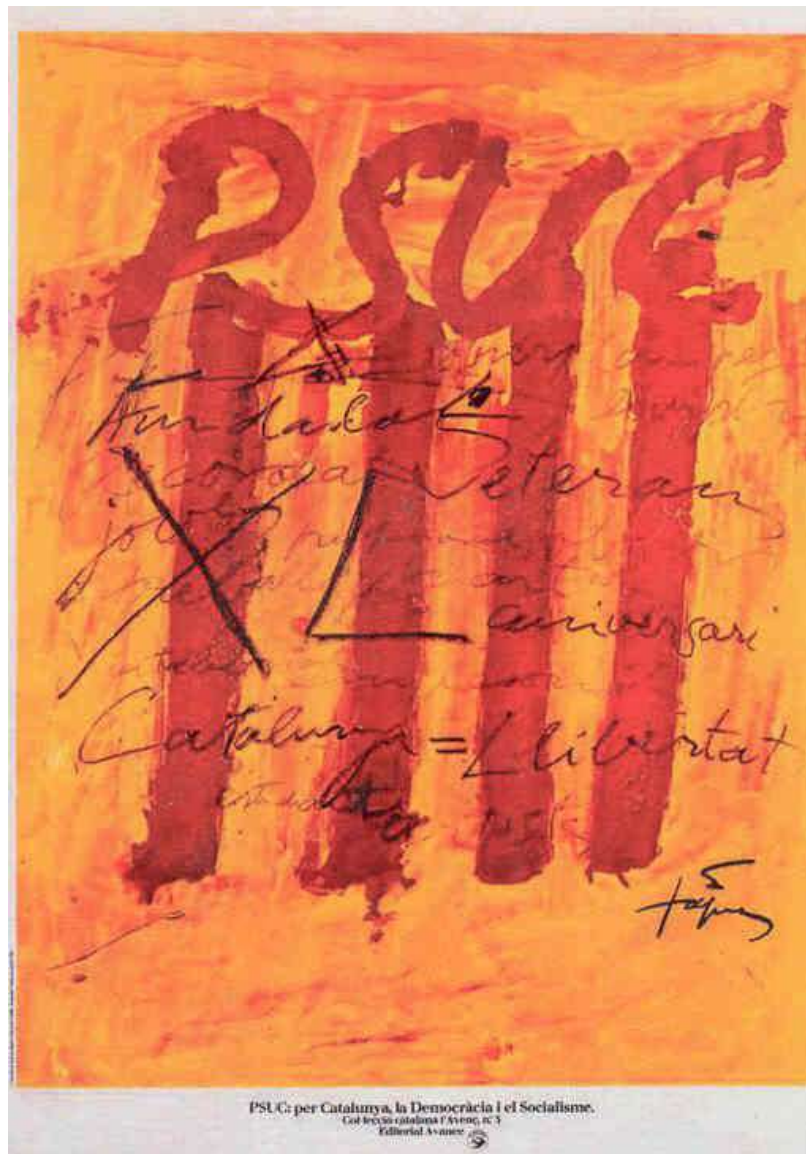
Mor el lingüista Enric Vives, un dels impulsors del model de català de TV3

El lingüista Enric Vives, primer coordinador general de la Comissió de Normalització Lingüística de la CCRTV (ara la CCMA), creada l'any 1985, va morir ahir.

Vives va arribar a la CCRTV de la mà d'Alfons Quintà, primer director de TV3, i va tenir una importància decisiva –juntament amb Francesc Vallverdú i Ferran Toutain– en el model lingüístic de TV3. Poc abans, a començaments dels anys vuitanta, Vives havia estat cap de correcció del setmanari *El Món*, que en aquell moment va fer una aposta per un català que, sense deixar de ser correcte, s'acostés a les construccions lingüístiques més utilitzades per la gent del carrer; era l'època en què hi va néixer la polèmica entre els partidaris del "català heavy" i els del "català light".

Lluitador antifranquista i militant del PSUC, Enric Vives havia estat també –als anys setanta– redactor en cap de *Treball*, la revista oficial del partit –i ara d'ICV–, que s'ha publicat ininterrompudament en català des de la seva creació l'any 1936.

El periodista Salvador Alsius, que va treballar amb Enric Vives a *El Món* i a TV3, va destacar a El Punt Avui el fet que "va ser una persona de gran importància tot i la seva discreció. Ell va ser qui va fer les primeres propostes d'estil de TV3 i, en el seu dia, va fer possible que *Treball* sorprengués a tothom pel seu excel·lent català".

Del primer de maig del 66 (Les Planes) passant pel primer de maig del 1969 (La Modelo), fins el primer de maig de 1976 (Carabanchel. Madrid): El combat pels drets socials i per les llibertats. JCC/UJCE/PSUC/CCOO. Una història i militància col·lectiva.

CAIXA 120. ARR

Mod. L-8

DIRECCION GENERAL DE LA GUARDIA CIVIL

NUMERO 1711

NOTA INFORMATIVA

SIGC de la 412ª Comandancia Guardia Civil. MANRESA

ORIGEN: Gobierno Civil de la Provincia de TARRAGONA
DESTINO: 2 de Mayo de 1969
FECHA: 152.- CONATOS DE MANIFESTACION EN TARRASA.
ASUNTO:

DIA 1º DE MAYO DE 1.969, EN TARRASA.-

Como en años anteriores desde la mañana, acudió mucho personal al paraje conocido por "FUENTE DE LAS CAÑAS", sito en los extrarradios de la Ciudad reupiendo allí muchas familias con el fin de pasar un día de campo, pero notándose que entre los allí concurrentes, había muchos deseando otros fines muy distintos a los propios y normales a que se acude a dicho lugar, pues un grupo de ellos que no se ha podido identificar, se entretuvo en clocar en la Carretera de Castellar, en una curva próxima a dicho paraje, varios terrones de tierra, que si bien no obstaculizaron el paso de vehicul si existe la firme creencia que las arrojaron a la calzada con dicho prop sito.

Sobre las 17'30 horas unas TRESCIENTAS personas, aproximadamente, de la que había en la "Fuente de las Cañas", integrado por jóvenes de ambos sex aunque en su mayoría eran varones, se preparaban para manifestarse, ante cual se dirigió a dicho lugar la fuerza del Cuerpo, comprobando que tenía instaladas cuatro pancartas con las siguientes inscripciones: "UNIDOS POR LA PAZ"; "JOVEN UNETE A NOSOTRAS PARA DEFENDER TUS DERECHOS, JUVENTUD DEM CRATICA FEMENINA"; otra con la efigie de CheGuevara y otros recortes de - prensa extranjera alusivos al Vietnam y otros países donde se han suscita luchas, que decía "1º DE MAYO LA CALLE QUE YA ES HORA DE PASEARNOS A CU PO, 1969"; y otra con el de "LUCHEMOS POR LA LIBERTAD DE ESPAÑA M.D., UNID CONTRA LA CARESTIA DE LA VIDA, LAS MUJERES DEMOCRATICAS", y que el mencio do grupo se preparaba para manifestarse, por lo que fueron invitados a qu se disolvieran, lo que realizaron, si bien un grupo cuando se hallaba a - cierta distancia profirió los correspondientes insultos hacia la fuerza q actuaba, tales como, ASESINOS, FASCISTAS, PARA ESO OS PAGAMOS, todo esto propio tiempo que se alejaban a veloz carrera; en la disolución mencionad al seguirlos para que no marchasen juntos en manifestación y evitar que s organizasen de nuevo e iniciasen sus propósitos hacia la Ciudad, unos cua tos de ellos, aprovechándose de la distancia que les separaba de la fuerz y de una vaguada que impedía darles alcance, empezó a arrojar piedras con tra la fuerza del Cuerpo, alcanzando al Guardia 2º de la Comandancia Móvi de Barcelona, JAVIER UJEZ USOZ, causándole herida contusa en codo izquierdo sin importancia, pero haciendo necesario que se le diese un punto en la p te afectada. Al dar la vuelta la fuerza del Cuerpo (la fuerza del Cuerpo) p la Carretera de Matadepera, cortándoles el paso caso de persistir en su d seo de manifestarse, un grupo que se dirigía hacia la barriada de Santa M dalena, al percibirse de la presencia de la fuerza del Cuerpo, emprendió veloz carrera disgregándose en distintas direcciones, siendo detenidos en el desarrollo de lo relatado los llamados JUAN ARCOS CANTOS, nacido en T rrasa (Barcelona) el día 16 de Enero de 1.934, hijo de Salvador y de Rosa casado, pintor, vecino de aquella Ciudad, con domicilio en calle Marques d Comillas número 169 y DOMINGO MARTINEZ GARCIA, natural y vecino de Tarras con domicilio en la calle Mozart número 88, de 20 años de edad, soltero, a ministrativo, ambos sin antecedentes de esta naturaleza en la Ciudad de s residencias.

Jo vinc d'un silenci antic i molt llarg de gent que va alçant-se des del fon dels segles, de gent que anomenen classes subalternes, jo vinc d'un silenci antic i molt llarg. Jo vinc d'un silenci que no és resignat,

..... Jo vinc d'una lluita que és sorda i constant, jo vinc d'un silenci que romprà la gent que ara vol ser lliure i estima la vida, que exigeix les coses que li han negat.

Les idees no vieuen sense organització (Gramsci)

"Instrúyanse, porque necesitaremos de toda nuestra inteligencia;
 Conmuévanse, porque necesitaremos todo nuestro entusiasmo;
 Organícense, porque necesitaremos de toda nuestra fuerza"

Antonio Gramsci (1891-1937)

solidaridad
 con **CHILE**

El pueblo de Chile vive dramáticas jornadas tras el original golpe fascista contra el gobierno de Unidad Popular.

El día 11 de septiembre, fuerzas de la reacción encabezadas por un grupo de militares fascistas, con el apoyo de los partidos reaccionarios, la ayuda del imperialismo norteamericano y la complicidad de la Democracia Cristiana han asestado un golpe brutal contra el gobierno de Unidad Popular elegido democráticamente por el pueblo.

El proceso chileno en la vía hacia el socialismo, sorprendido con el triunfo electoral de Unidad Popular, ha sido originalmente trunco por un golpe militar fascista característico terriblemente sangriento.

Tan sólo seis días antes, en el 3º aniversario del triunfo de Unidad Popular, un millón de chilenos se congregaron ante el Palacio de la Moneda de Santiago, reitaron su apoyo al gobierno presidido por Salvador Allende. Eran las mismas masas populares que habían consolidado el gobierno de Unidad Popular durante las elecciones parlamentarias y en las municipales. Esta prueba evidente de apoyo hacia el gobierno allendista exasperaba a los sectores derechistas y la reacción. La aplicación consecuente por parte del gobierno y de los trabajadores de un programa revolucionario antimperialista anticlerical, agrario, afectaba frontalmente los intereses del imperialismo yanqui de la oligarquía interna. Por eso éstos, han recurrido al crimen, a la violencia, a los métodos más brutales y sanguinarios, al fascismo.

Junto al clamor universal de repudio al golpe militar, y de solidaridad internacional con el pueblo de Chile, nos llegan noticias estremecedoras sobre la brutalidad utilizada por los traidores sublevados. Con el intento de aplastar y exterminar cualquier posibilidad de resistencia se está llevando a cabo una auténtica matanza. Las cifras de muertos oscilan entre los 15.000 y 20.000. Los hospitales están abarrotados. Más de 7.000 detenidos se encuentran hacinados en los cuarteles y en los barcos convertidos en cárceles pendientes de interrogatorio. Se llevan a cabo ejecuciones sin juicio previo. Métodos de terror, de terror fascista en su más amplia expresión.

Todo ello, paradójicamente en nombre de la "paz, la democracia y la libertad". Hoy en Chile la bandera de la libertad está teñida en sangre. Con la sangre de los obreros asesinados defendiendo las empresas y puestos de trabajo, de estudiantes muertos ocupando la Universidad, de campesinos, de patriotas... Una terrible represión se cierne sobre Chile. La Junta Militar ineficaz a una campaña de "denuncia a los comunistas y simpatizantes de Unidad Popular", desarrollando batallas de persecución en la casa del hombre, sólo comparable con los métodos de la policía sajonesea o las tropas hitlerianas.

-ESPECIAL-
 SEPTIEMBRE
JOVE GUARDIA
 ORGANITZADA PER LA
 JOVENTUT COMUNISTA DE CATALUNYA

Assemblea de Catalunya

1

La convocatòria de l'Assemblea general dels presos i exiliats polítics

2

L'exercici de les llibertats democràtiques fonamentals: llibertat de reunió, d'expressió, d'associació i d'impuls de manifestacions i dies de vaga, que garantirien l'accés del poble al poder econòmic i polític.

3

El restabliment provisional de les institucions i dels principis democràtics en l'Estatut de 1977, com a condició essencial d'algunes llibertats a Catalunya i com a via de accés al poder econòmic i polític d'autodeterminació.

4

La convocatòria de l'Assemblea general del poble per discutir el futur d'autodeterminació.

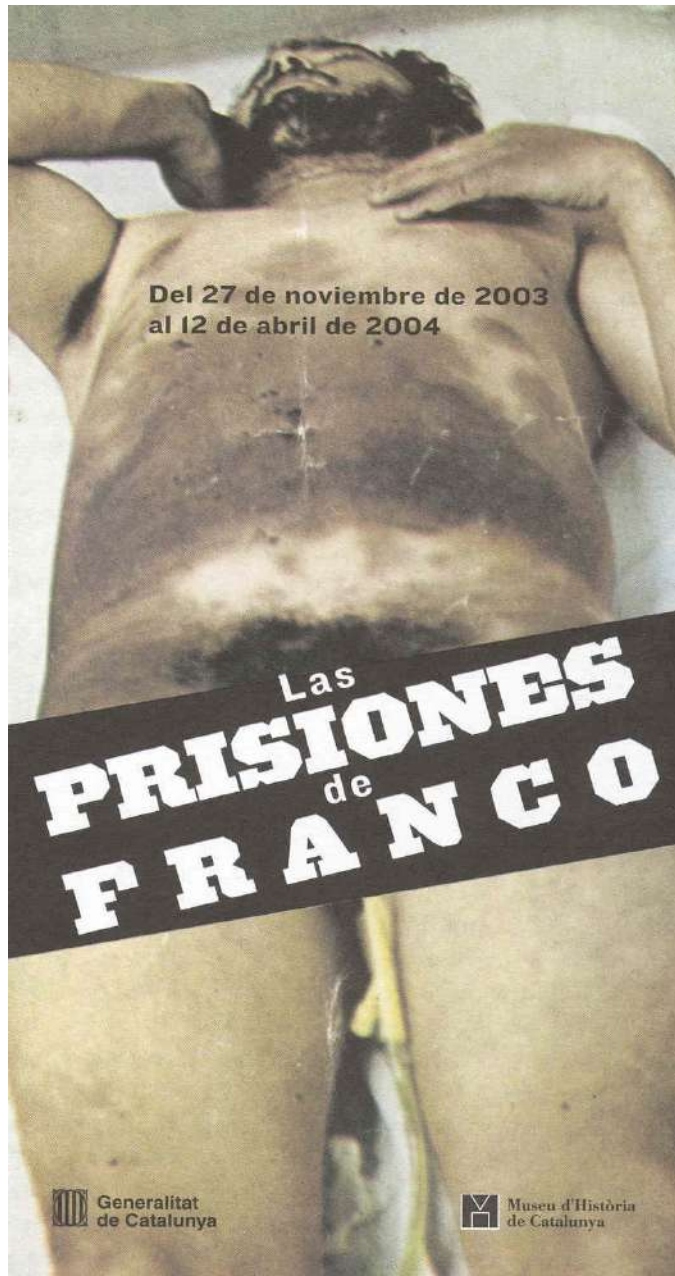
7 de novembre de 1971.

N.º 003719

B

10 de setembre de 1976. Manifestació per demanar la llibertat i l'amnistia i l'Estatut d'autonomia. Miquel Mundet.

Cuaderno

PARA EL DIALOGO

EL LIBRO
LA NECESIDAD
DE LA "PLATAJUNTA" FASE
LA DEMOCRACIA

TORTURA

CUADERNOS PARA EL DIALOGO pretendia informar en el presente numero, con seriedad y objetividad, sobre un tema delicado y doloroso: la tortura en España. Cumplamos un deber en una sociedad que quiere caminar hacia la libertad y la democracia. Diferentes imponderables nos aconsejaron (ya tirado el numero) suprimir el amplio informe preparado sobre dicho tema. Solo queda esta portada.

Prorrogada la permanencia en la Dirección General de Seguridad de siete detenidos

La medida ha sido adoptada en aplicación del decreto-ley antiterrorismo

Madrid, 22. — (De nuestra Redacción.) — Los abogados don Tomas Dupre del Mora, don José Moberdano Fuertes, don José Manuel Romero y doña María Cestica Almeida Castro han dirigido un escrito al Juzgado de Orden Público, en el cual exponen:

«Hemos sido requeridos por familiares de don Angel Estima Fernandez, doña Elia Martin-Cava Carrasco, don José María Duola del Maval, don José Luis Aparicio Sanz, don Domingo Martínez García, don Victor Viruatas Edo, doña Concepción Fando García y don Rafael Carranca Muñoz, todos detenidos —dice— en la Dirección General de Seguridad desde la madrugada del 17 pasado, para ocuparnos de todas las diligencias que pudieran originarse como consecuencia de dicha detención.»

Y exponen los abogados que han tenido conocimiento de que por la Brigada de Investigación Social no ha sido solicitada al Juzgado la prórroga legal del plazo de detención a que se refiere el Decreto-Ley de 26 de agosto de 1975 sobre prevención del terrorismo, derogado en parte por Decreto-Ley de 14 de febrero de 1976, prórroga que puede llegar hasta 10 días, habiendo sido conocida tal autorización para todos los detenidos excepto para la señora Martínez-Cava.

Después de una serie de razonamientos jurídicos, los abogados solicitan que sean reclamados los detenidos y puestos a disposición del Juzgado a la mayor brevedad posible, en evitación de actuaciones, que podrían causar daños irreparables.

Los detenidos lo fueron, al parecer, por supuestas actividades comunistas. José MARTÍN MORALES.

LA VANGUARDIA 23/4/76

Sumario 873 de 1976.

8005998

AUTO DE PROCESAMIENTO. MAGISTRADO, JUEZ SEÑOR Jurado de Orden Público, N.º 1 Madrid, a 24 de abril mil novecientos setenta y seis.

RESULTANDO que de las diligencias practicadas se deduce que RAFAEL CARRANCA MUÑOZ, vecino de Córdoba, VICTOR VIRUALES EDO, de Zaragoza, ANGEL EZAMA FERNANDEZ, de Vigo, MARIA DE LA CONCEPCION FONDO GARCIA, de Valencia, DOMINGO MARTINEZ GARCIA, de Ferrasa y JOSE LUIS APARICIO SAAZ, de Endriá, que son miembros militantes con categoría de dirigentes de la Union de Juventudes Comunistas, y encuadrados en el Partido Comunista de España, fueron detenidos el pasado día diecisiete de abril pasado, reunidos con dos personas más ya procesadas, a fin de preparar las acciones del próximo uno de mayo en las distintas delegaciones en las que tienen responsabilidad a su cargo.

CONSIDERANDO que los hechos relacionados revisten los caracteres de delito de asociación ilícita del artículo 172 del Código Penal y de la actuado resultan indicios racionales de criminalidad contra los seis encartados relacionados en el precedente Resultando -- por lo que procede acordar su procesamiento según preceptos el artículo 384 de la Ley de Enjuiciamiento Criminal.

CONSIDERANDO que procede decretar la prisión provisional incondicional comunicada a dichos encartados, conforme a los artículos 9º de la Ley 2-12-1963, y 503 de la Ley de Enjuiciamiento Criminal.

CONSIDERANDO que se ha de mandar que los acusados presten fianza para garantizar las responsabilidades pecuniarias, conforme al artículo 589 de la Ley de Enjuiciamiento Criminal.

SE DECLARA PROCESADO EN ESTE SUMARIO A RAFAEL CARRANCA MUÑOZ = VICTOR VIRUALES EDO = ANGEL EZAMA FERNANDEZ = MARIA DE LA CONCEPCION FONDO GARCIA = DOMINGO MARTINEZ GARCIA y JOSE LUIS APARICIO SAAZ --

con quien se entiendan las diligencias, y bágasele saber instruyéndole de sus derechos, recibiendo declaración indagatoria y apórtense sus antecedentes penales, de conducta y certificación de nacimiento expedidiéndose los oportunos despachos.

SE DECRETA LA PRISION PROVISIONAL INCONDICIONAL COMUNICADA de dichos procesados, bágaseles saber instruyéndoles de sus derechos y expídase mandamiento a la prisión correspondiente formándose sobre esta particular pieza separada.

REQUIRASELE para que preste fianza por la cantidad de 30.000 pesetas para asegurar las responsabilidades pecuniarias que en definitiva, puedan declararse procedentes, y transcurrido el término que señala el artículo 589 de la expresada Ley, sin verificarlo, procédese al embargo de sus bienes, suficientes para cubrir dicha cantidad, acreditándose la intervención al de ellos caratena, y bágasele asimismo, con este particular, pieza separada.

Póngase en conocimiento del Ministerio Fiscal.

Lo acuerda, manda y firma el Ilmo. Sr. D. Rafael Gómez-Chaparro Aguado Magistrado, Juez del Juzgado de Orden Público N.º 1 de que doy fe.

Bj.

Rafael Gómez-Chaparro Aguado

LA MASSACRE D'ATOCHA

Una acció criminal

Al voltant de les 22.30 h de la nit del 24 de gener del 1977, tres pistolers d'ultradreta entren en un conegut despatx d'advocats i advocades laboralistes del carrer d'Atocha, de Madrid, i disparen a sang freda.

Dolores González Ruíz

Es dos personas diferentes. Por un lado está la mujer alegre, serena y llena de fortaleza que era antes de los trágicos sucesos de la noche del 24. Por otro lado, está la mujer que nació después de aquella noche. Dolores cambió por completo. Nunca volvió a ser la misma.

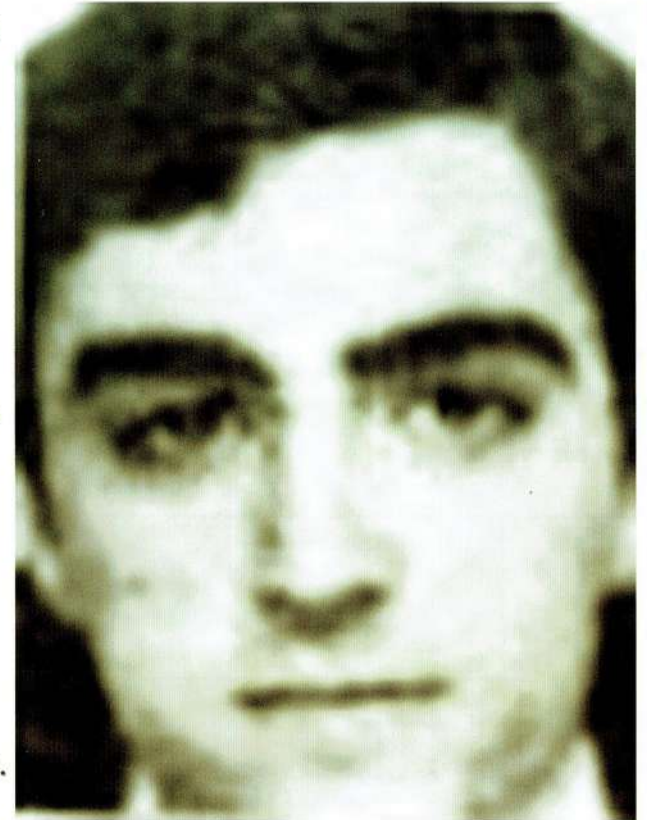
Què volen aquesta gent que truquen de matinada?

Lluís Serrahima

Maria del Mar Bonet

Javier Sauquillo Pérez del Arco

Nació en Ceuta. Empezó a trabajar en el despacho de abogados laboristas de la calle General Oraá, que posteriormente se uniría con el de Modesto Lafuente. En abril de 1972 se incorporó al despacho de la calle Españaoleto, su lugar de trabajo más "estable". Sin embargo, su experiencia se extendía a Vallecas, Móstoles, Alcorcón... Era una persona con una dedicación total a su trabajo y con las ideas claras, que decía todo sin necesidad de hablar. Estaba casado con Dolores González. Asesinado con 29 años.

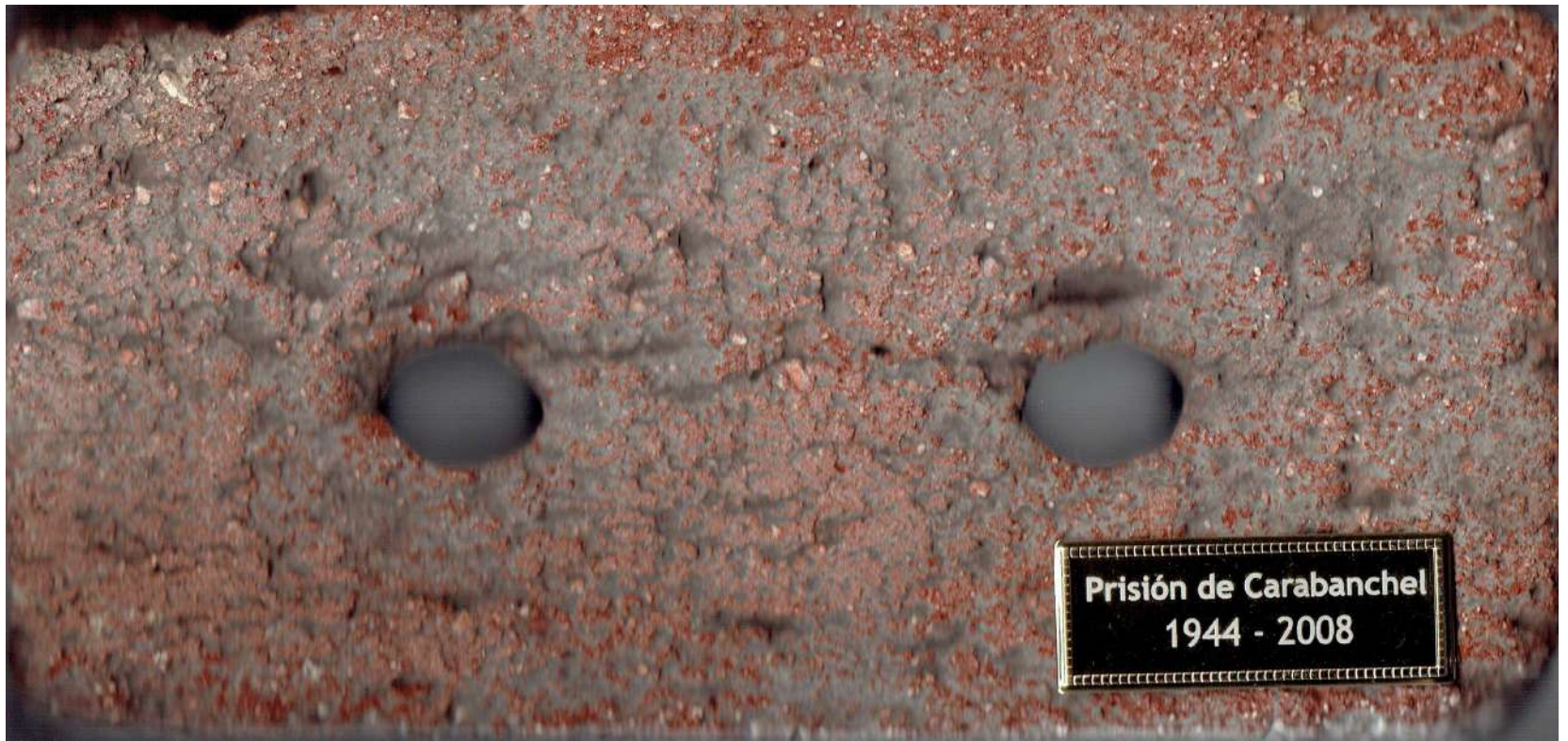
Funerales, manifestaciones y paros en diversas ciudades

Condolencia y protesta en toda España por los asesinatos de Madrid

Con diversos actos, manifestaciones y paros laborales continuó ayer en diversos puntos de la geografía española la protesta por el asalto perpetrado en la noche del pasado lunes en un despacho to, en la que llegaron a arrojarse cócteles Molotov y que hubo de ser enérgicamente disuelta por la

Enrique Ruano, estudiant, mort el 20 de gener de 1969, acusat de repartir propaganda de CCOO, tenia 21 anys

Maó de la Presó de Carabanchel.
Obsequi de Mercedes Gallizo,
Secretaria general de instituciones penitenciarias (2004/2011), a Víctor Viñuales.

A LOS ABOGADOS DE ATOCHA

Si el eco de su voz se debilita, pereceremos. (Paul Éluard)

El 24 de enero de 1977, en el despacho situado en el número 55 de la calle Atocha, fueron asesinados cuatro abogados y un sindicalista, quedando malheridos cuatro abogados más.

Todos ellos miembros del PCE y CCOO.

La escultura, situada en Antón Martín, a 20 metros del atentado, reproduce la obra de Juan Genovés, conocida como *El Abrazo*, símbolo de la restauración de la libertad.

Fue inaugurada el 10 de junio de 2003, como homenaje del pueblo de Madrid a quienes dieron su sangre por la libertad en España.

Unos años después de la inauguración del Monumento se instaló la placa explicativa, para conocimiento de quienes lo visiten.

Ayuntamiento de Madrid

Fundación Abogados de Atocha

Luis Javier Benavides
Serafín Holgado
Ángel Rodríguez
Javier Sauquillo
Enrique Valdevira
Miguel Sarabia
Luis Ramos
Dolores González
Alejandro Ruiz-Huerta

ACTO CENTRAL

Auditorio Marcelino Camacho

Calle Lope de Vega, 40

24 de enero de 2017

a las 11:00 horas

Si el eco de su voz se debilita, pereceremos
Paul Éluard

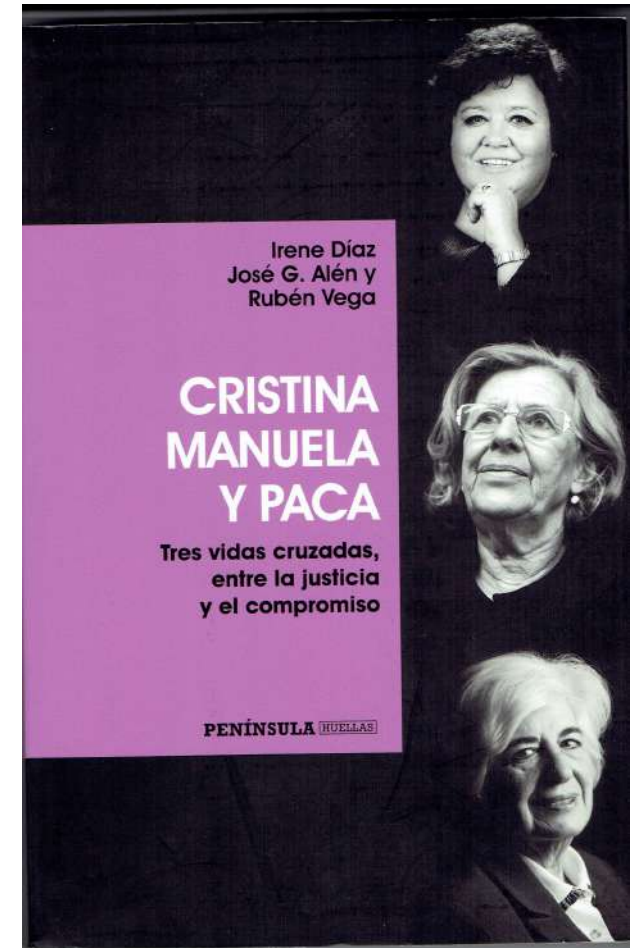

HICIMOS HACEMOS
HAREMOS HISTORIA

24 Gener de 1977

24 Gener de 2017

Comunicat de L'Associació Catalana d'Expressos Polítics del Franquisme

HA MORT ENRIC PUBILL

L'Associació lamenta comunicar que, ahir, 29 de març, el nostre president Enric Pubill i Arnó va deixar d'existir en tornar de Madrid on havia assistit a un sentit homenatge a Marcos Ana i a la primera d'una sèrie de representacions de «A voz ahogada», una obra de teatre que recrea la vida dels presos polítics al Penal de Burgos.

Enric Pubill s'integrà, el 1947, en el moviment Escolta, on entra en contacte amb les JSUC iniciant una militància que després passarà al PSUC. El desembre 1949 la policia el deté amb un nombrós grup de la JSUC. Portat a Jefatura de la Via Laietana hi romandrà trenta-un dies amb continuats interrogatoris acompanyats de tortures. jutjat en consell de guerra serà condemnat a divuit anys de presó dels quals en complirà deu entre la Model i el Penal de Burgos. En sortir en llibertat condicional passarà tres anys d'expulsió a Madrid. En tornar a Barcelona mantindrà contactes amb el PSUC treballant en les Comissions de Solidaritat amb els presos polítics i després com a responsable de propaganda del PSUC en el seu barri del Poble Nou.

Treballarà des dels seus inicis en l'Associació Catalana d'Expressos Polítics del Franquisme de la qual des de 2003 en serà President. Serà un dels impulsors del Memorial Democràtic, del qual en serà membre de la Junta de Govern i President del Consell de Participació, treballant en la recuperació de la memòria històrica de la lluita antifranquista i participant en la promulgació de les Lleis de Memòria.

Fins el final desenvoluparà, entre altres activitats, una gran tasca pedagògica en escoles i instituts. Col·laborarà amb el Parlament de Catalunya en els temes de recuperació del que va ser la lluita per la democràcia i defensant els interessos de les víctimes de la repressió de la dictadura.

Ha mort «al peu del canó», en el tren amb el qual tornava a Barcelona. I quan en arribar a Zaragoza la vida va escapar-se del seu cos cansat, una companya que l'acompanyava va explicar a la resta dels viatgers del vagó qui era aquella persona que s'estava morint. El silenci i el respecte de la resta de viatgers va ser el darrer homenatge a una vida lliurada a construir un món millor en el qual, com va dir el poeta, hi hagués «pa i roses per a tothom».

Al 1960, un grup de presos polítics del penal de Burgos encapçalats pel poeta **Marcos Ana**, van escenificar una obra de teatre de forma clandestina. L'obra era un homenatge a **Miguel Hernández**, pastor d'Orihuela, poeta i víctima del franquisme que, com ells, va lluitar amb la seva poesia per la llibertat i la democràcia.

A partir del testimoni del mateix Marcos Ana, i també de presos polítics catalans que van compartir el seu captiveri, Lluís Martí Bielsa i Enric Pubill, i de la Antonia Jover, nascuda entre reixes com a filla de presos polítics, «A voz ahogada» relata el dia a dia en aquella Universidad de Burgos, com anomenaven a un dels penals més terribles del franquisme, ocupat majoritàriament per presos polítics comunistes, molts d'ells reconeguts intel·lectuals.

27 octubre 2017

Homenatge a Poble Nou

Maria Salvo, Lluís Bielsa...., Carles Vallejo..., relleu intergeneracional

EL PARLAMENT ANUL·LA ELS CONSELLS DE GUERRA DEL FRANQUISME

El passat 29 de juny el Parlament de Catalunya s'aprova per unanimitat la llei que declara il·legals els tribunals de guerra franquistes que, des d'abril de 1938 fins al novembre de 1978, van jutjar a Catalunya a 63.931 persones, de les quals 3.358 van ser condemnades a mort i executades.

Aquesta llei de reparació jurídica de les víctimes del franquisme ha estat una llarga reivindicació de les entitats memorialistes i de represaliats de la dictadura, acollida pels grups parlamentaris de Junts pel sí, Catalunya sí que es pot i la CUP i a la qual s'hi ha acabat sumant el PSC, Ciutadans i el PP.

La sessió al Parlament va ser un acte de justícia i de dignitat, resultant molt emotiu per la presència de familiars i víctimes; entre ells una ampla delegació de la nostra associació encapçalada per Marià Gadea, Lluís Martí Bielsa i Maria Salvo.

Tots aquells associats i familiars que desitgin obtenir el document en el qual es declara nul el seu judici i tenir còpia del respectiu consell de guerra poden posar-se en contacte amb l'associació.

La Model... Una memòria útil

La Model és La Model,

Espai i edifici memorial

“Estem assistint a l'intent de reescriure la història. A l'intent d'amagar el que va ser la resistència a la dictadura a Catalunya, on el PSUC, el moviment obrer, amb les CCOO al capdavant, o el moviment veïnal, etc, van tenir un protagonisme indubtable.”

Enric Cama

Professor d'història

La Manipulació de la Història,
11.09.2017

Hongria 2016

Argelers 1939

El combat per la llibertat i els drets humans no caduca mai. Cal defensar-los cada dia. La memòria una eina per entendre el present i projectar-nos al futur. Llibertat, igualtat i fraternitat.

Associació
Catalana
d'Ex-presos
Polítics

Via Laietana, 16-1ª planta

Telèfon, 934 812 853

E-mail: expres-pol@ccoo.cat

Twitter: @Exprespol

